

Sygn. akt VI Ka 457/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Edyta Gajgał (spr.)

Sędziowie SO Barbara Żukowska

SO Tomasz Skowron

Protokolant Anna Potaczek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Roberta Remiszewskiego

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2014 r.

sprawy **D. M.**

oskarżonego z art. 190 § 1 kk i inne

z powodu apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Lubaniu

z dnia 9 czerwca 2014 r. sygn. akt II K 388/13

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego D. M. w ten sposób, że:

1. obniża wysokość kar wymierzonych oskarżonemu za przypisane mu w części dyspozytywnej czyny:

- w pkt I do 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności,
- w pkt II do 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,
- w pkt III do miesiąca pozbawienia wolności,
- w pkt IV do miesiąca pozbawienia wolności,

stwierdzając, że utraciło moc orzeczenie o karze łącznej zawarte w pkt V,

2. na podstawie art. 86 § 1 kk i art. 91 § 2 kk wymierza oskarżonemu D. M. karę łączną 9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności,,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 200 złotych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt VI Ka 457/14

UZASADNIENIE

D. M. oskarżony został o to, że:

1. w dniu 15 listopada 2012r. w H., groził Z. oraz M. W. (1) zabójstwem, która to groźba wzbudziła w zagrożonych uzasadniona obawę, że zostanie spełniona,

to jest o czyn z art. 190 § 1 kk

2. w dniu 15 listopada 2012r. w H., naruszył nietykalność cielesną M. W. (1), poprzez uderzenie wymienionej,

to jest o czyn z art. 217 § 1 kk

3. w dniu 19 listopada 2012r. w H. L., groził M. W. (1) zabójstwem, która to groźba wzbudziła w zagrożonej uzasadniona obawę, że zostanie spełniona,

to jest o czyn z art. 190 § 1 kk

4. w dniu 15 stycznia 2013r. w L., chcąc aby A. W. złożyła fałszywe zeznania w postępowaniu 1Ds. 862/12 co do przebiegu zdarzenia zaistniałego dnia 15 listopada 2012r. w H., nakłaniał ją do tego,

to jest o czyn z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 233 § 1 kk

5. w okresie od 9 stycznia 2013r. do 16 stycznia 2013r. daty bliżej nieustalonej w L., chcąc aby M. Ś. złożył fałszywe zeznania w postępowaniu 1Ds. 862/12 co do faktu rzekomego zaobserwowania przebiegu zdarzenia zaistniałego w dniu 15 listopada 2012r. w H. oraz jego zrelacjonowania, nakłaniał go do tego, obiecując udzielić w zamian za korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 200 zł,

to jest o czyn z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 233 § 1 kk

6. w dniu 12 lutego 2013r. w H., wdarł się do wnętrza mieszkania M. W. (1) nr budynku (...), a następnie wbrew żądaniom wymienionej, mieszkania tego nie opuścił,

to jest o czyn z art. 193 kk

7. w dniu 12 lutego 2013r. w H., używając śrubokrętu, groził M. W. (1) zabójstwem, przy czym groźba ta wzbudziła w zagrożonej uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona,

to jest o czyn z art. 190 § 1 kk

Sąd Rejonowy w Lubaniu wyrokiem z dnia 9 czerwca 2014 r. w sprawie II K 388/13:

I. uznał oskarżonego D. M. winnym popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w pkt 1, 3 i 7 części wstępnej wyroku stanowiących występki z art. 190 § 1 kk z tym, że przyjął, iż czynów tych dopuścił się w ramach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 kk i za to na podstawie art. 190 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

II. uznał oskarżonego D. M. winnym popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w pkt 4 i 5 części wstępnej wyroku stanowiących występki z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 233 § 1 kk z tym, że przyjął, iż czynów tych dopuścił się w ramach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 kk i za to na podstawie art. 19 § 1 kk w zw. z art. 233 § 1 kk zw. z art. 91 § 1 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawiania wolności,

III. uznał oskarżonego D. M. winnym popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w pkt 2 części wstępnej wyroku stanowiącego występki z art. 217 § 1 kk i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

IV. uznał oskarżonego D. M. winnym popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w pkt 6 części wstępnej wyroku stanowiącego występki z art. 193 kk i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

V. na podstawie art. 85 kk i art. 91 § 2 kk połączył orzeczone wobec oskarżonego D. M. kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

VI. na podstawie art. 627 kpk zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania, a na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z 23.06.1973 r. opłatach w sprawach karnych nie wymierzył mu opłaty.

Wyrok ten zaskarżyła w całości obrońca oskarżonego zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych mogący mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia, a polegający na przyjęciu, iż oskarżony dopuścił się czynów wymienionych w pkt 1, 2, 3, 4, 7 wyroku, w sytuacji gdy prawidłowa ocena zebranego materiału dowodowego, a w szczególności właściwa ocena zeznań świadka K. S., wyjaśnień oskarżonego oraz zmieniających się zeznań A. W., które ulegają zmianie przede wszystkim pod presją jej rodziców – powinna prowadzić do innych ustaleń, a w konsekwencji do stwierdzenia, że oskarżony nie popełnił zarzucanych mu czynów,

2. odnośnie do przestępstw z pkt 4 i 5 nie można ustalić, że czynów tych dopuścił się w ramach ciągu przestępstw określonych w art. 91 § 1 kk, w sytuacji gdy przestępstwa z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 233 § 1 kk dopuścił się tylko wobec M. Ś., a nie wobec A. W., gdyż A. W. zeznawała na korzyść oskarżonego i opisywane przez nią zajście miało faktycznie taki przebieg jak zeznała pierwotnie, a zmiana jej zeznań nastąpiła dopiero pod wpływem rodziców, w czasie gdy już przebywała w domu rodzinnym,

3. w pkt 5, 6 zaskarżonego wyroku rażąca niewspółmierność kary wyrażająca się w wymierzeniu bezwzględnej kary pozbawienia wolności, w sytuacji gdy oskarżony przyznał się do tych zarzutów, a przepis art. 193 kk przewiduje za to przestępstwo w pierwszej kolejności karę grzywny, następnie ograniczenia wolności, a w ostateczności karę pozbawienia wolności, natomiast w art. 233 § 1 kk ustawodawca przewiduje karę pozbawienia wolności do lat 3, zagrożenie więc rozpoczyna się od 1 miesiąca. Sąd zaś wymierza oskarżonemu za ciąg przestępstw karę 10 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy oskarżony zaprzecza, aby tutaj miał zastosowanie ciąg przestępstw, gdyż tylko wobec M. Ś. dopuścił się zarzucanego mu czynu podżegania do fałszywych zeznań i do którego się przyznał, nieuzasadnione jest więc ukaranie oskarżonego tak wysokim wymiarem kary.

Stawiając te zarzuty obrońca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku na korzyść oskarżonego ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja zasługuje na uwzględnienie w tej części, w jakiej skarżącą kwestionuje rozstrzygnięcie o karze, zarzucając rażąca surowość wymierzonych oskarżonemu kar jednostkowych i orzeczonej kary łącznej. Nie są natomiast słuszne te zarzuty, które dotyczą ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej sprawstwa i winy oskarżonego w zakresie przypisanych mu czynów.

Wbrew temu co podnosi skarżącą sąd rejonowy prawidłowo ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy. Nie nasuwa w szczególności zastrzeżeń dokonana ocena zeznań pokrzywdzonych M. i Z. W.. Sąd pierwszej instancji miał na uwadze określonego rodzaju relacje, w jakich pozostawały te osoby z oskarżonym. Trafnie jednak przyjął, że nie miało to wpływu na bezstronność i obiektywizm świadków. Wątpliwości w tym zakresie być nie może jeśli uwzględnić, że wersja przebiegu zdarzeń prezentowana przez pokrzywdzonych nie była odosobniona, znajdując potwierdzenie w innych dowodach, jak choćby w opinii sądowo-lekarskiej, w której opisane zostały odniesione przez M. W. (1) podczas zdarzenia z 15 listopada 2012 r. obrażenia, ślady na ciele. Relację rodziców w określonym zakresie potwierdziła A. W. wycofując się z tych zeznań złożonych na etapie postępowania przygotowawczego, które były korzystne w swej wymowie dla oskarżonego. Powody zmiany wyjaśniła przekonująco i logicznie, sąd rejonowy był zatem uprawniony,

by wypowiedzi procesowe tego świadka z rozprawy przyjąć za podstawę czynionych ustaleń. Nie przekonują te wywody apelującej, które sprowadzają się do tezy, że zeznania A. W. z postępowania sądowego były efektem oddziaływania na nią przez jej rodziców.

Właściwie sąd pierwszej instancji ocenił zeznania K. S., przyjmując że jego relacja nie była neutralna i w pełni obiektywna. Uzasadniając to stanowisko przytoczył te fragmenty wypowiedzi świadka, które dowodziły jego bardzo ostrożnej i asekuracyjnej postawy. Nie zgadzając się z tą oceną obrońca oskarżonego ogranicza się do prostego stwierdzenia, że świadek wiarygodnie i rzetelnie przedstawił przebieg zdarzenia, którego był obserwatorem. Nie jest to wystarczające, by podważyć ocenę dokonaną przez sąd rejonowy.

Także zeznania M. W. (2), wbrew temu co podnosi skarżąca, zostały właściwie ocenione. Nie był on uczestnikiem całego zajścia, do którego doszło 12 lutego 2013 r. To zatem, że nie słyszał gróźb wypowiedzianych przez oskarżonego nie dowodzi tego, że nie miały one miejsca. Także to, że wobec niego oskarżony zachowywał się właściwie nie oznacza, że tak samo przedstawiało się zachowanie oskarżonego wobec pokrzywdzonej. Zwrócić należy uwagę, że córka pokrzywdzonej A. potwierdziła w pełnym zakresie relację matki. Jej wypowiedzi nie pozostawiają wątpliwości co do tego, że oskarżony był agresywny, nie chciał opuścić mieszkania, a kierowane przez niego groźby w okolicznościach zajścia tak obiektywnie, jak i subiektywnie wzbudzały poważne obawy.

A. W. zeznała o tym, że oskarżony nakłaniał ją do składania zeznań korzystnych dla niego. Podobnie zeznał M. Ś., opisując jak oskarżony przedstawił mu tego samego rodzaju propozycję jak A. W.. Nie sposób przyjąć, by ten świadek miał powody do tego, by zeznawać przeciwko oskarżonemu. Przy tej treści relacji obojga świadków nie mogą być uznane za nieprawidłowe ustalenia w zakresie przypisanych oskarżonemu czynów z art. 233 § 1 kk.

Reasumując, stwierdzić należy, że sąd rejonowy prawidłowo ocenił przeprowadzone dowody, czyniąc na ich podstawie niewadliwe ustalenia faktyczne. Właściwie także ocenił pod względem prawnym zachowanie oskarżonego w zakresie wszystkich zarzucanych mu czynów. Zgodzić się jednak należało ze skarżącą, że wymierzone oskarżonemu za te czyny kary cechuje nadmierna surowość.

Istotnie, jak podnosi obrońca, tło wszystkich zdarzeń, ich zwartość czasowa, określona sytuacja motywacyjna, w jakiej znajdował się oskarżony powinny zostać uwzględnione przy wartościowaniu stopnia społecznej szkodliwości jego czynów. Jeśli sąd orzekający stwierdził, że oskarżony popełniając przestępstwa wykorzystywał uczucia młodej dziewczyny, to nie mógł pominąć, że, choć starszy od niej, sam jest jeszcze bardzo młodym człowiekiem. Jak ustalił sąd rejonowy, przed zdarzeniami będącymi przedmiotem tego postępowania, rodzice A. W. nie oponowali jej spotkaniom z oskarżonym, co także nie pozostaje bez znaczenia dla oceny jego postępowania, łagodząc ostrość osądu w tej mierze. Przypisane oskarżonemu przestępstwa z art. 190 § 1 kk, z art. 217 § 1 kk oraz z art. 193kk zagrożone są alternatywnie karą grzywny, ograniczenia, wolności albo pozbawienia wolności, w przypadku tych ostatnich o górnej granicy roku. Wymierzając oskarżonemu kary pozbawienia wolności, a więc najsurowsze, w wymiarze przy tym, który trudno uznać za oscylujący w dolnych granicach ustawowego zagrożenia, sąd rejonowy nie wykazał przekonująco i właściwie, że zastosowanie takich środków represji wobec oskarżonego jest konieczne, niezbędne i uzasadnione w okolicznościach sprawy. Uprzednia karalność oskarżonego, w tym za przestępstwa podobne, nie stanowi wystarczającego argumentu w tym zakresie. Mając na uwadze te okoliczności sąd odwoławczy uznał, że zachodzą przesłanki do obniżenia wysokości kar wymierzonych oskarżonemu za wszystkie przypisane mu czyny, odpowiednio do 5 miesięcy pozbawienia wolności (czyn z pkt I), do 6 miesięcy pozbawienia wolności (czyn z pkt II) oraz do miesiąca pozbawienia wolności (czyny z pkt III i IV). Karę łączną 9 miesięcy pozbawienia wolności uznać należało za wystarczającą i odpowiednią, w należyтым stopniu uwzględniającą zbieżność czasową i podmiotową (w większości te same osoby pokrzywdzone) pomiędzy zbiegającymi się czynami oraz nieodległy związek przedmiotowy, w jakim pozostają.

W pozostałej części – nieobjętej korektą – zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 634 kpk oraz art. 2 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 6 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych.